

АКЦЕНТИ ОТ ПРЕСКОНФЕРЕНЦИЯ

на тема:

***„ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА ПРОМЕНИ В СИСТЕМАТА
НА ПЕНСИОННО И СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ.“***

***

18 май 2009 г., София

ЗАЩО СВИКВАМЕ ТАЗИ ПРЕСКОНФЕРЕНЦИЯ?

1. В последните дни постъпват **разнопосочни сигнали и изказвания на управляващи и опозиция** по ключови проблеми на социалното осигуряване – за размера на осигурителните вноски, за обезщетенията и за социалните помощи;
2. **Синдикати и работодатели** имат определени претенции и становища по проблеми на формиране и разходване на бюджета на ДОО и за състоянието на пенсионно-осигурителната система;
3. **Данните**, с които разполагаме, показват, че:
  - a. налице е трайна тенденция на намаляване на постъпленията от осигурителни вноски във фондовете на ДОО от началото на тази година, въпреки увеличението на размера на минималните осигурителни прагове, нарастването на средния осигурителен доход и тенденцията за увеличение на събираемостта;
  - b. резултатите от дейността на пенсионно-осигурителните дружества през 2008 г. са негативни, вследствие кризата на инвестиционните пазари.
  - c. Пенсионната система е в умерен риск.

СЪСТОЯНИЕ НА ПЕНСИОННАТА СИСТЕМА

1. За първите 4 месеца на годината приходите от вноски във фондовете на ДОО са намалели с 5% от заложеното в бюджета, което предполага създаване на дефицит от не по-малко от 200 млн.лв. за годината. Само за първите 4 месеца на т.г. осигурените лица са 140 000 души по-малко.
2. КФН отчита за първи път отрицателна доходност от управлението на нетните активи на фондовете за 2008 г. (среднопретеглена):
  - a. Универсални пенсионни фондове – минус 20.15%;
  - b. Професионални пенсионни фондове – минус 23.13%;
  - c. Доброволни пенсионни фондове – минус 24.71%.
2. Активите на управляваните от пенсионно-осигурителните дружества пенсионни фондове намаляват през 2008 г. с 0.86%, въпреки получените през годината 731.8 млн. лв. от осигурителни вноски.
3. Натрупаните средства по индивидуалните партии през 2008 г. спрямо 2007 г. са, както следва:
  - a. за осигурените в професионалния фонд – минус 10.8%;
  - b. за осигурените в доброволния фонд – минус 30%;
  - c. за осигурените в универсалните фондове – плюс 10.8%.

ЦЕЛИ, КОИТО СИ ПОСТАВЯМЕ:

Целта ни **не е** промяна на пенсионния модел, а поставяне на обществено внимание на някои ключови проблеми, които изискват политическо решение и стартиране на работа по тяхното разрешаване, въпреки че се намираме в предизборна обстановка.

Основните цели са:

1. Да се осигури стабилност и устойчивост на солидарния стълб на пенсионната система, като фактор за националната сигурност на страната в условията на финансова и икономическа криза.
2. Да се създаде равнопоставеност в пенсионно-осигурителните отношения и последователно да се въведе солидарният принцип и справедливост при осигуряването във всички сфери и дейности.
3. Пенсиите за определени категории служители (държавни служители, военни, самоосигуряващи се, земеделски стопани и др.) да се определят като функция на направените осигурителни вноски.
4. Да се предложат инструменти за компенсиране на намаления вследствие икономическата криза приход от осигурителни вноски в социалните фондове чрез мероприятия, които не са свързани с промени в модела на пенсионно-осигурителната система.

ПРЕДЛОЖЕНИЯ:

1. Да се осигури равнопоставеност между държавата (като работодател) и останалите работодатели, като държавата стане солидарен осигурител на държавните служители, кадровите военнослужещи, служителите на МВР и служителите от правораздавателната система. За целта:

1.1. Държавата да внася за осигуряваните от нея лица пълния размер на полагащата се осигурителна вноска, като се отчитат категорията и срокът на получаване на пенсията. Тези средства да се приспадат от субсидията, която се предоставя на НОИ от Държавния бюджет за изплащане на пенсии.

Ефект: Средната осигурителна вноска, която се внася от работодателя (държавата), е от 22 до 25 % от получаваното възнаграждение. Вноската за покриване на разходите за пенсии и обезщетения е не по-малко от 48%. Необходимо е държавата да внася разликата от около 250 млн.лв. Със същите средства да се намали субсидията към ДОО.

1.2. Държавните служители, кадровите военнослужещи, служителите на МВР и служителите от правораздавателната система да внасят ежемесечно, както всички останали осигурени лица, осигурителни вноски за сметка на получаваното от тях възнаграждение. Предлагаме това да се осъществи като се трансформира предвиденото за 2009 година увеличение на техните заплати в средства за дължимите от тях осигурителни вноски.

Ефект: Осигурява се приход от лични осигурителни вноски в социалните фондове в размер на 190 млн.лв. Със същите средства да се намали субсидията към ДОО.

1.3. Да се ускори въвеждането на единно платежно нареждане за работодателите при плащане на осигурителни вноски.

Ефект: Около 100 млн.лв. годишно остават в работодателите.

2. Увеличение на минималния осигурителен доход на самоосигуряващите се лица.

2.1. Да се увеличи минималният осигурителен доход на самоосигуряващите се лица от 260 на 450 лв. Този праг ще позволи

да не се преразпределят в рамките на фонд „Пенсии” средства за осигуряване на пенсиите на тази група осигурени.

Ефект: Самоосигуряващите се лица са около 300 000 души. С увеличаването на минималния осигурителния доход се осигуряват допълнителни средства във фонд „Пенсии” на ДОО в размер на 300 млн. лв.

2.2. Да се въведат минимални осигурителни прагове за различните категории и професии самоосигуряващи се лица – посредници, адвокати, нотариуси, лекари и др.

Ефект: Очаква се с въвеждането на тези минимални прагове да се осигурят допълнителни средства във фонд „Пенсии” на ДОО в размер на около 90 млн. лв.

3. Размерът на осигурителните плащания на земеделските стопани да достигне до размера на вноската за минималната работна заплата. Полагащите се осигурителни вноски да се прихващат от получаваната от тях субсидия и да се внасят централизирано в НАП.

Ефект: Ограничават се преразпределителните процеси във фонд „Пенсии” на ДОО; Създават се условия за редовни и гарантирани постъпления от осигурителни вноски, които ще постъпват в ДОО, заедно с предоставяне на субсидията.

4. Да се намали за две години осигурителната вноска за универсалните пенсионни фондове от 5% на 2%. През този период средствата в резултат от намалението на тези вноски:

4.1. Да остава на разположение на фирмите, които предходните три месеца не са намалили числеността на персонала с повече от 2%, не са намалили обема на месечната осигурителна вноска и нямат просрочени задължения към ДОО;

4.2. Да се пренасочат към фондовете на ДОО от фирмите, които не отговарят на горните изисквания.

Ефект: Размерът на осигурителните вноски за Универсалните фондове (за родените след 31.12.1959г.) за 2008г. при 5% вноска е 550 млн.лв. На разположение на бизнеса могат да останат до 300 млн. лв., които могат да се ползват за нови инвестиции, нови производства и/или разкриване на нови работните места. Осигурява се и допълнителен ресурс за солидарния фонд до 300 млн.лв.

5. Да се вземат спешни мерки, включително и законодателни, за решаване на проблемите на работещите първа и втора категория труд, на които предстои да получават срочни професионални пенсии от професионалните пенсионни фондове от 1.1.2011г. Предлагаме:

5.1. този срок да се отложи с най-малко 5 години, като отпускането на пенсии за придобилите това право през този период да се извършва по сега установения ред;

5.2. за тези, които ще продължат да работят и няма да се възползват от ранното пенсиониране, средствата от партидите им да се изплатят при желание след получаване на пенсията за осигурителен стаж и възраст;

5.3. да се регламентират редът, начинът и условията за определяне и отпускане на професионални пенсии.

6. Държавата да предложи на пенсионните фондове пакет от инвестиционни инструменти, с които да се осигурят условия за постигане на добра доходност при гарантиран от държавата риск.

7. Да се преразгледа законовата и друга нормативна уредба за създаване на условия за ефективен и, особено – за превантивен контрол от Комисията за финансов надзор (КФН) при инвестиране на активите на пенсионните фондове. Целта е да се осигурят възможности за бързи действия, бърза реакция и за носене на адекватна отговорност от КФН при критични и рискови ситуации и, особено – при признаци за финансова и икономическа криза.

8. С цел ограничаване на „сивия” сектор:

8.1. Обезщетенията за безработица да се изплащат, само ако безработните се разписват за присъствие ежедневно (в Бюрата по труда или при кметовете на населените места) в различни часове, задавани централизирано по електронен път.

8.2. Да се разширят контролните функции на НАП и/или ГИТ по контрола върху социалните плащания и придобитата собственост.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

1. По отношение приноса към пенсионната система се постига равнопоставеност между:
  - 1.1. Държавата (като работодател) и останалите работодатели
  - 1.2. Всички видове осигурени лица;
2. Ограничават се преразпределителните процеси в рамките на социалните фондове на ДОО.
3. Преструктурира се субсидията от държавата към ДОО, като нейният размер като „чиста” субсидия се намалява. Субсидията за ДОО се освобождава от задълженията за осигурителните вноски, които следва да направи държавата като работодател за своите служители.
4. Осигурява се допълнителен приход към социалните фондове на ДОО в размер не по-малко от 800 млн. лв.
5. Дава се възможност за определен период от време фирмите, които работят успешно и изпълняват своите задължения към осигурителната система, да получат допълнителен ресурс за инвестиции, за разкриване на нови работни места и дейности.
6. Осигурява се прозрачност и реална оценка на размера и структурата на бюджетните разходи на министерства, ведомства и организации на бюджетна издръжка.

Българска стопанска камара – съюз на българския бизнес
София 1000, ул. Алабин 16-20
Тел. 02:/ 932 09 11, факс 02/ 987 26 04
e-mail: office@bia-bg.com
www.bia-bg.com